

Sygnatura akt VI Ka 43/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **11 marca 2016** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Trzeja-Wagner

Sędziowie SSO Arkadiusz Łata (spr.)

SSO Grzegorz Kiepusa

Protokolant Aleksandra Studniarz

przy udziale Marka Dutkowskiego

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2016 r.

sprawy **skazanego H. K. syna E. i T.,**

ur. (...) w R.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 26 października 2015 r. sygnatura akt II K 628/15

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk art. 439 § 1 pkt 8 kpk i art. 624 § 1 kpk

1. uchyla punkty: 1, 2 ,3 i 4 zaskarżonego wyroku łącznego oraz punkt 5 – w części dotyczącej rozstrzygnięcia umarzającego w zakresie kar jednostkowych orzeczonych prawomocnymi wyrokami Sądu Rejonowego w Katowicach:

- z dnia 4.07.2002 r. – sygn. akt IV K 681/02;

- z dnia 22.02.2006 r. – sygn. akt IV K 1279/05

(punkty: I i II części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego) oraz umarza w tym zakresie postępowanie o wydanie wyroku łącznego;

2. zmienia pozostałą część punktu 5 zaskarżonego wyroku łącznego w ten sposób, iż na mocy art. 572 kpk w zw. z art. 85 § 3 kk umarza postępowanie o wydanie wyroku łącznego w zakresie:

- łącznej kary pozbawienia wolności wymierzonej prawomocnie wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 16.06.2015 r. – sygn. akt II K 59/15;

- kary pozbawienia wolności wymierzonej prawomocnie wyrokiem Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 3.08.2015 r. – sygn. akt II K 274/15;

3. zmienia punkt 6 zaskarżonego wyroku łącznego w ten sposób, iż uchyla rozstrzygnięcie oparte o art. 624 § 1 kpk i na mocy art. 632 pkt 2 kpk kosztami procesu w przedmiocie wydania wyroku łącznego obciąża Skarb Państwa;

4. zwalnia skazanego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 43/16

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy stwierdził, co następuje.

Apelacja skazanego okazała się po części zasadna, a zarazem skuteczna o tyle, iż w następstwie jej wywiedzenia konieczne oraz uzasadnione stało się:

1) uchylenie punktów: 1, 2, 3 i 4 zaskarżonego wyroku łącznego oraz punktu 5 – w części dotyczącej rozstrzygnięcia umarzającego w zakresie kar jednostkowych orzeczonych prawomocnymi wyrokami Sądu Rejonowego w Katowicach:

- z dnia 04.07.2002r. – sygn. akt IV K 681/02;

- z dnia 22.02.2006r. – sygn. akt IV K 1279/05 (punkty: I i II części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego) i umorzenie w tym zakresie postępowania o wydanie wyroku łącznego;

2) dokonanie zmiany pozostałej części punktu 5 zaskarżonego wyroku łącznego poprzez umorzenie – na mocy art. 572 kpk w zw. z art. 85 § 3 kk postępowania o wydanie wyroku łącznego w zakresie:

- łącznej kary pozbawienia wolności wymierzonej prawomocnie wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 16.06.2015r. – sygn. akt 59/15;

- kary pozbawienia wolności wymierzonej prawomocnie wyrokiem Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 03.08.2015r. – sygn. akt II K 274/15;

3) dokonanie zmiany punktu 6 poprzez uchylenie rozstrzygnięcia opartego o art. 624 § 1 kpk i obciążenie – na mocy art. 632 pkt 2 kpk – Skarbu Państwa kosztami procesu w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

H. K. był pierwotnie prawomocnie skazany na bezwzględne kary pozbawienia wolności pięcioma następującymi wyrokami:

1) Sądu Rejonowego w Katowicach z dnia 4 lipca 2002r. – sygn. akt IV K 681/02;

2) Sądu Rejonowego w Katowicach z dnia 22 lutego 2006r. – sygn. akt IV K 1279/05;

3) Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 28 stycznia 2013r. – sygn. akt II K 1291/12;

4) Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 5 czerwca 2013r. – sygn. akt II K 480/11;

5) Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 3 marca 2014r. – sygn. akt II K 104/12 (punkty: I-V części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego).

W zbiegu realnym na gruncie przepisów o łączeniu kar i środków karnych obowiązujących ówczesnie (tj. przed datą 1 lipca 2015r.) pozostawały występki objęte wyrokami: 3, 4 i 5 (punkty: III – V części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego). Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej wyrokiem łącznym z dnia 26 maja 2014r. – sygn. akt II K 81/14 połączył zatem jednostkowe kary pozbawienia wolności wymierzone wspomnianymi trzema orzeczeniami i ukształtował H. K. karę łączną na poziomie 5 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności. Zarazem w oparciu o art. 572 kpk umorzył

postępowanie o objęcie wyrokiem łącznym skazań częściowych wynikających z wyroków: 1 i 2 (punkty I i II części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego).

Przestępstwa nimi objęte nie mieściły się bowiem w granicach ustalonego zbiegu czynów. Powyższy wyrok łączny uprawomocnił się (punkt VI części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego).

W dniu 8 lipca 2014r. H. K. skazany został kolejnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej – sygn. akt II K 854/12 za czyn z art. 291 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełniony w dacie 16 lutego 2011r. na karę 1 roku pozbawienia wolności (punkt VII części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego). Występek ów zbiegał się realnie z przestępstwami, których dotyczyły wyroki: 3, 4 i 5 (punkty: III – V części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego). Zaistniały zatem podstawy do wydania nowego wyroku łącznego.

Wyrok taki faktycznie zapadł w Sądzie Rejonowym w Rudzie Śląskiej w dniu 16 czerwca 2015r. – sygn. akt II K 59/15. Wymierzono nim H. K. łączną karę pozbawienia wolności w rozmiarze 6 lat. I tym razem na podstawie art. 572 kpk w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 kpk umorzono postępowanie o wydanie wyroku łącznego w odniesieniu do skazań jednostkowych: 1 i 2 (punkty: I i II części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego).

Wyrok łączny ów uzyskał prawomocność z dniem 24 czerwca 2015r. i funkcjonował w obrocie prawnym.

W omówionym stanie rzeczy, Sąd Rejonowy w Zabrze wyrokiem z dnia 3 sierpnia 2015r. – sygn. akt II K 274/15 (punkt VIII części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego) skazał H. K. na karę 2 miesięcy pozbawienia wolności za występek z art. 242 § 3 kk dokonany dnia 2 grudnia 2014r. Następnie zaś, nie dysponując informacjami o wyroku łącznym Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 16 czerwca 2015r. – sygn. akt II K 59/15 (co przyznał w pisemnym uzasadnieniu), jako iż dane o tymże wyroku łącznym nie zostały jeszcze ujęte w karcie karnej uzyskanej z Krajowego Rejestru Karnego – z urzędu wszczął postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego, czego następstwem było zaskarżone rozstrzygnięcie z dnia 26 października 2015r. – sygn. akt II K 628/15. Mocą tego wyroku łącznego przy zastosowaniu przepisów obowiązujących przed datą 1 lipca 2015r. Sąd I instancji objął węzłem kary łącznej skazania jednostkowe wynikające z wyroków: 3, 4, 5 i 7 - powtarzając w ten sposób nieznanie sobie orzeczenie Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej zawarte we wspomnianym wyżej wyroku łącznym z dnia 16 czerwca 2015r. – sygn. akt II K 59/15, lecz wymierzając surowszą łączną karę 6 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd orzekający umieścił nadto w wyroku łącznym rozstrzygnięcie stwierdzające ustanie z mocy prawa węzła łączącego w jedną karę łączną kary jednostkowe połączone pierwszym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 26 maja 2014r. – sygn. akt II K 81/14, mimo iż wyrok ów utracił już moc w wyniku zapadnięcia w tymże Sądzie w dniu 16 czerwca 2015r. – sygn. akt II K 59/15 kolejnego wyroku łącznego obejmującego te same skazania częściowe (o czym Sąd I instancji nie wiedział).

Sąd merytoryczny następnie „umorzył” postępowanie w zakresie objęcia wyrokiem łącznym wyroków: 1, 2 i 8” (punkty: I, II i VIII części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego), znów „dublując” po części ostatni wyrok łączny.

W naprowadzonych wyżej okolicznościach kontrolowany wyrok łączny nie mógł się ostać. Poza usprawiedliwionym w jakimś stopniu brakiem wiedzy w kwestii istnienia prawomocnego wyroku łącznego z dnia 16 czerwca 2015r. – wydanego przez Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej w sprawie o sygn. akt II K 59/15, Sąd jurysdykcyjny nie dostrzegł, że wyrokował po dacie 1 lipca 2015r, w jakim to dniu weszły w życie fundamentalne zmiany ustawodawstwa karnego wprowadzone ustawą z dnia 27 września 2013r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 25 października 2013r., poz. 1247), a zwłaszcza ustawą z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 20 lutego 2015r, poz. 396). Prawodawca przewidział diametralnie odmienne zasady łączenia kar i środków karnych, a tym samym gruntownie zmieniły się warunki pozwalające na orzekanie wyroków łącznych.

Wedle art. 19 ust. 1 tej ostatniej ustawy zachowano jednak moc obowiązującą przepisów dotychczasowych (tj. sprzed 1 lipca 2015r.) w odniesieniu do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem jej wejścia w życie – w zakresie

problematyki zbiegu przestępstw oraz łączenia kar i środków karnych (czyli rozdziału IX Kodeksu karnego). Wyjątek dotyczy sytuacji, gdy zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie powyższej ustawy. Wtedy zastosowanie winny znajdować wyłącznie przepisy nowe.

Wyrok Sądu Rejonowego w Zabrze zapadły w sprawie o sygn. akt II K 274/15 (punkt VIII części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego) wydany został 3 sierpnia 2015r. – po wejściu w życie nowelizacji ustawy karnej i zarazem po dacie 1 lipca 2015r. uprawomocnił się.

Przenosząc wszystko powyższe na grunt przedmiotowego przypadku, a zatem istnienia w obrocie prawnym prawomocnego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 16 czerwca 2015r. – sygn. akt II K 59/15, rozważenie możliwości łączenia kar i wydawania kolejnego wyroku łącznego powinno nastąpić w oparciu o „nowe” przepisy i na gruncie kary łącznej wymierzonej tymże wyrokiem łącznym (sygn. akt II K 59/15) oraz kary jednostkowej z wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 3 sierpnia 2015r. – sygn. akt II K 274/15. Tak nakazuje bowiem przepis art. 85 § 2 kk w brzmieniu aktualnym. Podstawą orzeczenia kary łącznej są obecnie wymierzone i podlegające wykonaniu (z zastrzeżeniem art. 89 kk) w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, chodzi przy tym o kary tego samego rodzaju.

Sąd I instancji nie był nadto w najmniejszym stopniu uprawniony do „ponownego” łączenia kar prawomocnie już połączonych wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 16 czerwca 2015r. – sygn. akt II K 59/15, a tym bardziej do „stwierdzania ustania węzła prawnego” wynikającego z poprzedniego wyroku łącznego tegoż Sądu.

W konsekwencji trzeba było uznać, iż w tym ostatnim zakresie doszło do uchybienia o postaci bezwzględnej podstawy odwoławczej w sensie art. 439 § 1 pkt 8 kpk, gdyż postępowanie karne, co do tych samych czynów tej samej osoby zostało już uprzednio prawomocnie zakończone (powaga rzeczy osądzonej). Te same uwagi dotyczą ponownego umorzenia postępowania w zakresie objęcia wyrokiem łącznym wyroków: 1 i 2 (punkty: I i II części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego).

W efekcie Sąd odwoławczy uchylił punkty: 1, 2, 3, 4 oraz częściowo (we fragmencie dotyczącym wyroków: 1 i 2) umarzając w tym zakresie postępowanie o wydanie wyroku łącznego.

Oceniając natomiast – w świetle obowiązujących obecnie przepisów materialnych, a w szczególności art. 85 § 3 kk – możliwość połączenia kary łącznej orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 16 czerwca 2015r. – sygn. II K 59/15 oraz kary wymierzonej przez Sąd Rejonowy w Zabrze wyrokiem z dnia 3 sierpnia 2015r. – sygn. akt II K 274/15 należy stwierdzić, że nie wchodzi to w rachubę. Czyn objęty tym ostatnim wyrokiem popełniony został w dacie 2 grudnia 2014r., a zatem przed zakończeniem odbywania kary łącznej orzeczonej przez Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej w dniu 16 czerwca 2015r. – sygn. akt II K 59/15.

Na poczet tejże kary łącznej zaliczono bowiem okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawach podlegających łączeniu i tak:

- ze sprawy Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej – sygn. akt II K 480/11 (pkt IV części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego) okres od 17 marca 2011r. do 18 marca 2011r. oraz dnia 22 grudnia 2011r.;
- ze sprawy Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej – sygn. akt II K 104/12 – dnia 23 grudnia 2011r. (punkt V części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego).

W chwili popełnienia przestępstwa kara łączna nie została zatem odbyta, co stanowi ujemną przesłankę dla wydania w tym zakresie wyroku łącznego.

Stąd modyfikacja punktu 5 (jego pozostałej części) poprzez umorzenie postępowania o wydanie w tym zakresie wyroku łącznego – w oparciu o art. 572 kpk w zw. z art. 85 § 3 kk.

Sąd odwoławczy zmienił też punkt 6 dyspozycji zaskarżonego wyroku łącznego uchylając rozstrzygnięcie oparte o art. 624 § 1 kpk i obciążając – na podstawie art. 632 pkt 2 kpk – Skarb Państwa kosztami procesu w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Sąd Okręgowy zwolnił skazanego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.